

۱۰ راهکار مهم برای توسعه جامعه نشر ایران

photo: Amin Ahouei

باشگاه خبرنگاران پویا

شناسه خبر: ۱۴۰۷۲۷ پنجشنبه ۲۳ فروردین ۱۴۰۳ - ۰۹:۵۰

شر حرفه‌ای دارای شرایط و خصوصياتی است که در دنیا تجربه شده و در کشور ما نیز ناشران حرفه‌ای، هرچند کم تعداد، وجود دارند. هدف سیاستگذاران حوزه نشر کتاب باید حرفه‌ای سازی نشر باشد تا جامعه بتواند از مواهب آن استفاده کند.

به گزارش خبرنگار فرهنگی موج خبر، سیدعباس حسینی نیک مدیر انتشارات مجد ۱۰ راهکار مهم را برای توسعه جامعه نشر در ایران برشمرده است، وی در یادداشتی در توضیح این ۱۰ راهکار می‌نویسد:

۱- اصلاح و تدوین قوانین مربوط به حقوق نشر (تألیف، ترجمه و نشر):

مهمترین مقرره ای که باید تعیین تکلیف شود، الحاق ایران به کنوانسیون برن است. البته در شرایط تحریمی، پیوستن به این کنوانسیون می تواند محدودیت هایی را ایجاد کند ولی به هر حال، عدم الحاق موجب مشکلات و بی نظمی هایی در رعایت حقوق مؤلفان و بخصوص مترجمان و ناشران شده است.

موضوع بعدی، به روز رسانی قوانین حقوق نشر داخلی است که با توجه به تحولات و پیشرفت های زیاد در تولید و انتشار کتاب، یا باید قانونی جدید به تصویب رسد یا قوانین موجود اصلاح شده و تنقیح و تجمیع شود.

2- سازماندهی جریان تولید محتوا (تألیف و بخصوص ترجمه):

مهمترین شاخصه کتاب خوب یا بد، محتوای آن است، چه از نظر فرهنگی و علمی و چه از نظر اقتصادی و فروش. اگر امروز استقبال از کتاب و مطالعه نسبت به گذشته کمتر شده است، دلیل اساسی آن، ضعف محتوای کتاب های جدیدالانتشار است. اکنون کمتر با کتاب های شاخص و خوب مواجه هستیم. دلیل آن را باید بررسی دقیق کرد؛ اما فعلاً مهم آن است که سیاستگذاران حوزه فرهنگ به این مهم پی ببرند.

جریان ترجمه نیز به شدت نابسامان است، هم در حوزه فرهنگ و هم در حوزه علم و دانش. در حوزه فرهنگ به معنای واقعی مورد تهاجم هستیم و در حوزه دانش به شدت با کمبود منابع مواجهیم. برای هر دو بخش باید تدابیر ویژه اندیشید.

3- ایجاد زیرساخت نشر حرفه ای

نشر کتاب به دلیل اقتصادی نبودن آن و مشکلات تولید و نشر باید حرفه ای باشد تا دوام یابد و گرنه نشر سالم به حاشیه خواهد رفت و نشر آثار زرد و کتاب سازی رواج می یابد، همچنان که اکنون تا حدود زیادی با آن مواجه هستیم.

نشر حرفه ای دارای شرایط و خصوصیات است که در دنیا تجربه شده و در کشور ما نیز ناشران حرفه ای، هرچند کم تعداد، وجود دارند. هدف سیاستگذاران حوزه نشر کتاب باید حرفه ای سازی نشر باشد تا جامعه بتواند از مواهب آن استفاده کند.

4- انجام رتبه بندی ناشران

ناشران نیز مانند همه فعالان تأثیرگذار موجود در جامعه باید دارای رتبه‌بندی باشند. بدون رتبه‌بندی امکان هیچگونه سیاستگذاری مؤثر وجود ندارد. مخاطبان یارانه‌های دولت و بازخوردهای آن باید مشخص باشند و قابلیت رصد وجود داشته باشد تا هدفمند بودن یارانه‌ها محقق شود.

5- ایجاد ساختار مدیریت جامعه نشر

فعالیت‌های حرفه‌ای در جامعه نیازمند سازماندهی و هماهنگی گروهی است و گرنه اطلاق حرفه‌ای بودن بی‌معنی است. فعالیت پزشکان، مهندسان، وکلا، دفاتر اسناد و مانند آنها در قالب سازمان و قانون و اتحادیه مدیریت می‌شود و هیچگونه هزینه‌ای برای دولت ایجاد نمی‌کند.

فعالیت نشر در حوزه‌های مختلف دانشگاهی، عمومی، کودک و نوجوان، آموزشی و ... نهاد تخصصی را می‌طلبد تا بتوان با کمک جمعی بر مشکلات فائق آمد.

6- مشارکت تشکلهای نشر در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و برگزاری رویدادهای حوزه نشر:

واسپاری امور هر صنف از طرف دولت به نهاد و سازمان مدیریتی هر نوع فعالیت مهمترین عامل پیشرفت در جوامع توسعه یافته است. هرچه دولت برای اداره فعالیت‌های تخصصی اجتماعی بی‌انگیزه است در عوض، بخش خصوصی برای توسعه و پیشرفت امور حرفه‌ای خود، با انگیزه و با تدبیر عمل می‌کند. این خاصیت را نباید نادیده گرفت و به آن بی‌توجه بود.

7 - نوسازی عوامل فنی چاپ:

تغییر شرایط بازار کتاب که مهمترین آن شامل افزایش عناوین و کاهش شمارگان می‌شود، اقتضا دارد تا دستگاه‌ها و تکنولوژی متناسب با این شرایط تهیه شود و به کار گرفته شود. کیفیت و قیمت مناسب برای کتاب می‌تواند جذابیت آن را افزایش داده یا کم کند.

8- اصلاح ساختار توزیع کتاب:

دسترسی به کتاب در شهرستان‌ها هنوز با حداقل ممکن امکان‌پذیر است و این مهمترین دلیل استقبال از نمایشگاه

بین‌المللی کتاب تهران است. هر کالایی با توجه به سطح تماس آن با مخاطب، مورد ارزیابی اقتصادی قرار می‌گیرد. متأسفانه سطح تماس کتاب با مخاطب به هیچ وجه قابل قبول نیست و بسیاری از کتاب‌های خوب از دید مخاطبان پنهان هستند.

9- توجه به توسعه نشر در حوزه الکترونیکی و صوتی:

بخشی از بازار کتاب در دنیا به کتاب الکترونیکی و صوتی اختصاص یافته است. کتاب الکترونیکی دارای مزیت‌هایی مانند حذف پارامتر حجم و انتقال فیزیکی و امکان جستجوی محتوایی است و این، برای پژوهش و تحقیق علمی بسیار حائز اهمیت است. همچنین کتاب صوتی که دارای قابلیت استفاده در هنگام رانندگی یا دیگر فعالیت‌های عمومی است، مورد استقبال مخاطبان کتاب است.

10- تلاش برای هدفمندسازی یارانه‌ها:

حوزه فرهنگ و کتاب در همه دنیا نیازمند حمایت دولت است. این حمایت باید با تدبیر و دقیق صورت گیرد تا مورد سوء استفاده قرار نگرفته و برای پیشبرد اهداف جامعه مؤثر باشد.

تخصیص بودجه کافی برای کمک به دسترسی عموم به کتاب و محصولات فرهنگی را نباید جزو سرفصل‌های هزینه‌ای دانست، بلکه مؤثرترین اقدامی است که می‌تواند در آینده جامعه تأثیرگذار باشد. بیشتر ناهنجاری‌های اجتماعی که برخورد با آنها مستلزم صرف هزینه‌های زیاد است با سرمایه‌گذاری فرهنگی قابل پیشگیری است. بنابراین دولت نباید نقش خود را فراموش کند.

انتهای پیام/

انتهای پیام/